

Nærings- og fiskeridepartementet

Forslag til endringer i deltakerloven – høringsuttalelse.

Det vises til departementets høringsnotat av 23. september 2014. Kystaksjonen vil med dette uttale seg til forslaget

Vår organisasjon overordnede mål er å mobilisere folk i hele landet til å sloss mot en politikk og lov forvaltning, som svekker bosetting og arbeidsplasser i våre kystsamfunn og distrikter.

Vi har lenge sett at både forvaltningen og ulike regjeringer har tatt avgjørelser i strid med prinsippene i både lover og forskrifter. Dette har allerede svekket grunnlaget for bosetninga og sysselsetning i mange samfunn langs kysten, da særlig i Nord-Norge.

Kystaksjon vil derfor ha særlig fokus på disse forhold i tiden fremover.

Fiskerne må i dag forholde seg til et svært komplisert regelverk, og vi stiller oss generelt positivt til tilpasninger og forenklinger av regelverket. Det vil redusere både arbeid og kostnader for fiskerne. Men det foreliggende forslag til lovendring, dreier seg primært om noe annet; nemlig å fjerne viktige prinsipper i norsk fiskeriforvaltning som sikrer mest mulig lokal verdiskapning.

Siden 1941 har vi hatt et klart regelverk som har krevd at fiskebåter skal eies og drives av yrkesaktive fiskere, først gjennom loven om eiendomsrett til fiskefartøyer, og senere gjennom Deltakerloven.

Det foreliggende forslag til endring i loven, om å åpne for tildeling av fisketillatelse til et fartøy til erstatning for tilsvarende fisketillatelse som oppgis fra et annet fartøy, uten hensyn til om fartøyene har samme eier, er i realiteten er et forslag om å fjerne det grunnleggende fiskeripolitiske prinsippet om at fiskebåter skal eies og drives av yrkesaktive fiskere.

At det fortsatt forutsettes at fiskeriforvaltningen skal tildele nødvendig fisketillatelse til det aktuelle fartøyet, er etter vår oppfatning i strid med det første. Det er ikke mulig å la

rederne kjøpe og selge fritt, og samtidig legge opp til at forvaltningen skal utøve et fritt skjønn om tillatelse skal gis til en kjøper.

Siden 2005 har vi hatt en kraftig økning i fangst av torsk og hyse. 2/3 av den veksten er tildelt havfiskeflåten som i all hovedsak er eid av stadig færre redere på Aker Brygge og Vestlandet. Disse har fått fritak fra kravene i deltakerloven. Kun 26 prosent av kvotene er tildelt kystfiskeflåten under 28 meter som er fiskerieid og utgjør ryggraden i svært mange kystsamfunn, særlig i nord.

Nedgangen i sysselsettingen i sjømatnæringen i Nord Norge har de siste 15 år vært stor, og overføring av rettigheter fra kystfiskerne til storredere, er en sentral forklaring på denne utviklingen. Myndighetene har i stor grad tillatt at redere har fått kjøpe opp kvoterettighetene til større fartøy. Det er allerede godt dokumentert at mange store fartøy eier kvoterettigheter til fartøyer mellom 13 og 27 meter. En slik rettsstridig strukturpolitikk har lenge tappet Nord-Norge for fiskerettigheter, der tilgang til fri kapital er liten. Dette er også klart lovstridig.

Denne negative utviklingen kan klart knyttes til en rekke politiske og administrative vedtak, men etter vår oppfatning foreligger det ikke noen form for dokumentasjon på at deltakerlovens krav om fiskerieid flåte, er årsaken til den negative utviklingen vi har sett.

Derimot har en det gjentatte ganger blir slått fast hvor stor betydning det er å legge til rette for at den økonomiske virksomhet som skapes av høstingen av de marine ressurser, kommer lokalbefolkningen til gode som tradisjonelt har basert sin levevei på ressursene i havet. Denne motivasjon ligger bak distriktsbinding av konsesjoner og leveringsforpliktelser for eksempel i ferskfisktrålerflåten. En slik tankegang har vært grunnleggende i forhold til å realisere de oppstilte målsettinger for fiskeripolitikken, og for å utvikle den videre

En fiskerieid kystfiskeflåte må derfor fortsatt være stammen i våre kystsamfunn, og den havgående flåten må pålegges leveranse som sikrer bosetting, arbeidsplasser og fiskeindustri.

Det forslaget som foreligger vil uten tvil føre til spekulanter og profittkåte kapitalister skal få tjene seg rike på fisken i havet

Kystaksjonen vil ikke på noen måte akseptere legalisering av adgangen til å omsette fisketillatelser ved å fjerne den sterke koblingen mellom fartøy og tillatelsene (konsesjon/deltakeradgang).

En slik utvikling vil med stor sannsynlighet i en senere fase føre til at det åpnes mulighet for at utenlands kapital kan sikre seg fellesskapets ressurser.

For styret i Kystaksjonen

Kristin Mørch og Tore-Jan Gjerpe